

Anmeldelser

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes til tidsskriftet@legeforeningen.no

Ny kunnskap om behandling av røykere

Christiansen I, Damkjær H, Sonne T

Ryging og rygestop

Inspiration til profesjonell samtale. 273 s, tab, ill. København: Munksgaard, 2002.

Pris DKK 268

ISBN 87-628-0235-6

Boken er skrevet til alle profesjoner i helsevesenet som trenger å vite noe om fagområdet røykeavvenning; lærere og pedagoger som arbeider med helseundervisning, journalister som skriver helsestoff og beslutningstakere innen offentlig administrasjon og politikk. Forfatterne er psykologer med nasjonal og internasjonal erfaring og kompetanse på området røykeavvenning.

Med denne boken ønsker de å integrere alle tilnæringsmåter innenfor det store fagområdet som røykeavvenning etter hvert har vokst seg til å bli. De ønsker også å sette mer fokus på hvor viktig det psykologiske aspektet innen fagområdet er.

Boken har et tiltalende ytre med myke permer, og allerede på forsiden blir vi klar over hva dette dreier seg om. Undertittelen slår nemlig an tonen på en innbydende måte: «inspirasjon til profesjonell samtale».

I første del drøftes det universelle spørsmålet: Hvorfor slutter de ikke bare å røyke?

I andre del drøftes ulike tilnæringsmåter til behandlingen: individuell eller gruppebehandling (kurs) og i del tre går de inn på hvilke behandlingsredskaper vi har å forholde oss til: psykologiske metoder, farmakologiske hjelpemidler, tekniske hjelpemidler og ikke minst samtalen som hjelpemiddel i lys av de ulike psykologiske samtalemønstre om atferdsendring vi i dag kjenner til.

Bokens layout bærer preg av gjennomtenkt tilnærming med oversiktlige kapitler, der leseren lett kan orientere seg i de ulike emnene uten å miste tråden. Formen er preget av ro og orden, og man opplever å få luft mellom argumentene. Kildehenvisningene er plassert bak hvert kapittel og er lette å slå opp i, men kunne med fordel ha vært merket med indekser.

Boken dekker alle sider ved moderne røykeavvenning og er svært godt oppdatert i forhold til de enorme mengder forskningsdata som finnes på området. Dens styrke er ikke bare innføring i de moderne psykologiske behandlingsmodeller, men bredden i

de områdene den dekker. Den blir derfor nærmest som en lærebok for flere profesjoner som skal arbeide med å hjelpe røykere til å slutte. Med et par kapitler om norske forhold ville denne boken derfor egne seg for flere helseprofesjoner i våre utdanningsinstitusjoner.

Til tross for detaljrikdommen beholder leseren oversikten. Når man er kommet til veis ende, stiller man seg spørsmålet: Hvorfor er ikke denne boken kommet før?

Erling Åserud

Langeskogen Legepraksis
Bergen

Variierende om utbrenthet

Roness A, Matthiesen SB, red

Utbrent

Krevende jobber – gode liv? 416 s, tab, ill.

Bergen: Fagbokforlaget, 2002. Pris NOK 349

ISBN 82-7674-745-0

Dette er en omfattende bok med i alt 19 kapitler av 18 norske forfattere. Den omhandler et brennaktuell tema, etter som langtidssykkelproblemer relatert til arbeidet er økende. Ifølge omslaget henvender den seg både

til arbeidstakere og arbeidsgivere i tillegg til fagfolk. Redaktørene, professor og psykiater Atle Roness og førsteamanuensis og organisasjonspsykolog Stig Berge Matthiesen er tilknyttet Universitetet i Bergen.

Boken er innbundet i faste permer. Enkelte kapitler har tabeller og figurer. Den er inndelt i seks hoveddeler: begrepet utbrent, samfunnsperspektiver, utløsende faktorer på arbeidsplassen, behandling, individuell forebygging og forebygging på arbeidsplassen. Slik forsøker boken å favne svært vidt – etter min mening altfor vidt. Noen av kapitlene er svært leseverdige, blant annet har redaktørene selv noen gode kapitler om begrepet utbrent og individuell behandling med faglig forankring og referanse.

Begrepet utbrent er grundig beskrevet i de innledende kapitlene, men dessverre er det repetisjoner både av definisjoner og sentrale modeller i flere av de senere kapitlene.

Samtidig er det noen teoretiske mangler, for eksempel skilles det ikke klart mellom psykologiske interaksjons- og transaksjonsmodeller av arbeidsstress og utbrenthet.

Enkelte av forfatterne er også altfor overfladiske, essayistiske og utflytende i sin tilnærming. I ett av kapitlene aner man rett og slett klipping og liming fra lysbildeforedrag med manglende litteraturhenvisning. Dette er for dårlig i en lærebok. Kun 2–3 av de 18 norske forfatterne har internasjonale publikasjoner innen feltet arbeidsstress/utbrenthet. Hadde det vært bidragsytere fra andre nordiske land, ville boken hatt en helt annen faglig tyngde.

Boken inneholder likevel flere fine tanker og enkeltinnspill, spesielt med hensyn til arbeidsmiljøintervensjoner og praktisk individuell behandling. Den fremstår heller som en artikkelsamling enn en fagbok om begrepet utbrenthet.

Imidlertid skjemmes helhetsinntrykket av at innholdet ikke forsvaret 400 sider.

Reidar Tyssen

Institutt for medisinske atferdsfag
Universitetet i Oslo

Ujevnt om kronisk obstruktiv lungesykdom

Similowski T, Whitelaw WA, Derenne J-P, red
Clinical management of chronic obstructive pulmonary disease

1 072 s, tab, ill. New York, NY: Marcel Dekker, 2002. Pris USD 250

ISBN 0-8247-0610-2

Boken er volum 165 i serien *Lung Biology in Health and Disease*. Den inneholder 45 kapitler som dekker de fleste aspekter relatert til kronisk obstruktiv lungesykdom, inndelt i seksjoner om diagnose og oppfølging, patofysiologi og behandling, farmakologisk terapi, behandling og forebygging av infeksjoner, assosierte sykdommer og deres behandling, respirasjonsmuskulatur, ernæring og fysioterapi, langtidsoxygenbehandling og ikke-invasiv ventilatorstøtte, kirurgi, fremtidens perspektiver samt behandling av kronisk obstruktiv lungesykdom i ikke-vestlige verdensdeler. Den dekker ikke behandlingen av akutt respirasjonssvikt, forebygging av forverringer og heller ikke preventive strategier.

Kapitlene er skrevet av noen av verdens fremste lungeeksperter. Dette forhindrer